

## 17. Біобезпека в контексті охорони праці. Біотехнологічний і нормативно-правовий аспекти

Ганна Бородуля, Аліна Сірик  
*Національний університет харчових технологій, Київ, Україна*

**Вступ.** Швидке поширення сучасних біотехнологій посилює стурбованість громадськості щодо її потенційної шкідливої дії на біологічне різноманіття, зокрема й щодо ризиків для здоров'я людини. Одним із важливих аспектів реалізації вимог біобезпеки є додержання правил охорони праці.

**Матеріали і методи.** Проведено аналіз та синтез інформації про біотехнологічні та нормативні аспекти біобезпеки та безпеки праці.

**Результати.** Принцип біологічної безпеки — це обмеження поширення або запобігання витоку інфекційного матеріалу з лабораторного середовища, де з ним проводять різні маніпуляції або підтримують у культурі.

Відповідно до рекомендацій ВООЗ встановлено чотири рівні біобезпеки, які являють собою комбінацію вказівок із проведення робіт у лабораторії і відповідних методів, обладнання, що забезпечує безпечну роботу, а також конструктивних особливостей лабораторних приміщень.

Основними нормативно-правовими документами, що регулюють сферу охорони праці при роботі з біологічними об'єктами в Україні є: Закон України «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення», Закон України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», Державні санітарні норми та правила «Організація роботи лабораторій при дослідженні матеріалів, що містять патогенні біологічні агенти I – IV груп патогенності молекулярно-генетичними методами», Державні санітарні правила «Безпека роботи з мікроорганізмами I — II груп патогенності».

**Висновки.** Важливим елементом доступу продукції біотехнологічної галузі України на ринки розвинених країн є дотримання міжнародних рекомендацій щодо біобезпеки, що не можливо без імплементації відповідних міжнародних документів у вітчизняне законодавство. Формуванню системного підходу в галузі біобезпеки та охорони праці на підприємствах та в науководослідних установах біотехнологічного профілю сприятиме розробка та впровадження правил (ліцензійних умов) провадження діяльності з генетично модифікованими організмами.

### Література.

1. Практическое руководство по биологической безопасности в лабораторных условиях. — Женева: Всемирная организация здравоохранения, 2004. — 201 с
2. Laboratories Biosafety Manual. — 3rd ed. — Geneva: World Health Organization, 2004
3. Biosafety in Microbiological and Biomedical Laboratories. — 5th ed. — U.S. Department of Health and Human Services, 2009. — P. 30—59. — (Retrieved April 2, 2016).
4. Інформація із сайту Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. — URL:[http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn\\_20081124\\_0.html](http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20081124_0.html)